

SLOVENIJA

MALA BOKA

Ove smo godine zbog ugodnih zimskih uvjeta nakon jednogodišnje stanke opet organizirali nekoliko akcija u Malu Boku. Zbog poplavljenih prilaznih dijelova siguran ulaz moguć je samo u zimskim mjesecima. Špilja je zanimljiva zbog velikog dubinskog potencijala koji je u suprotnom smjeru klasičnim visokogorskim ponorima naime od ulaza prema »Kaninskom masivu« mogli bi teoretski dostići 1800 metara visinske razlike. Povezivanjem s još nekim od ponora dobili bi sigurno najdužu traverzu na svijetu. Zasad je to samo teorija za koju su potrebni sati špiljarskog rada.

Istraživanja su započela 1973 i tada je istraženo ulaznih 900 metara. Prvi istraživači su se zaustavili ispred neprohodnog suženja nazvanog zbog vrlo jakog propuha »Bučalnik«. Početkom 90-ih suženje je prošireno i time je omogućen prolaz, iako je potrebno sat vremena za proći 50 m. Gdje je prije bio sifon kasnije je proširen novi prolaz. Time je izbjegnuto

neugodan »Bučalnik«. Od tada do danas se gotovo neprekidno istražuje. Glavni istraživači bili su Tolminski speleolozi, a u zadnje vrijeme špilja je postala sveslovenski projekt. Ove godine pridružili su nam se Hrvati iz SO PD Velebit i Talijani.

Špilja je morfološki dosta raznolika, ulazni dio do »Bučalnika« je razgranat »freatički« rov zatim slijedi niz uzastopnih kamina i labirint fosilnih kanala. Slijedi spuštanje do kanjona gdje prvi put susrećemo aktivni vodeni tok. U zimskom sušnom razdoblju protok vode je približno 5 l/s, nakon kiše i otapanja snijega može dostići i do 100 l/s. Približno nakon kilometar kanjona, u smjeru prema gore preko pritočnog meandra, stižemo do fosilnih galerija koje se na početku postepeno, a poslije strmo, diže do najviše točke špilje. Smjer kanala je više manje jedinstven u pravcu NW. Zasad je poznato

Detalj iz Male Boke

foto:Darko Bakšić

Dvorana na +600 m

foto:Darko Bakšić

relativno malo ostalih sporednih dijelova prije svega zbog toga što nas zanimali samo konačni dijelovi.

Na ovogodišnjim akcijama pretražili smo i nekoliko sporednih kanala i oba kamina na koncu špilje. Najviša dostignuta točka je +700 metara od ulaza, ali na tome mjestu prolaz zbog suženja nije moguć. Perspektivnija galerija iza preplivanog polusifona pronađena je ove godine na posljednjoj akciji.

Ukupna dužina trenutačno izmjerene špilje iznosi 7300 metara, a neizmjerenih poznatih dijelova približno 700 metara.

Špilja je fizički i tehnički dosta zahtjevna, prije svega zbog dužine i mnogobrojnih slobodno penjačkih raspona. Napredovanje u nove dijelove je moguće jedino upornim penjanjem i traženjem propuha. Istraživanje otežava i kratko razdoblje dostupnosti koje je u najboljim uvjetima moguće u zimskim mjesecima od prosinca do ožujka.

Unatoč tome, Mala Boka je jedna od perspektivnijih i zanimljivih špilja slovenskog alpskog krša.

Rok Stopar

Prijevod s Slovenskog:
Luka Dasović